

A LÉGIERŐ STO¹ FELKÉSZÍTÉSE

KÖVETELMÉNYEK

Megvizsgálva a NATO erők elleni veszélyeztetés lehetőségeit, megállapíthatjuk hogy a NATO-t a jelenlegi helyzetében nem fenyegeti konkrét, erős katonai támadás sem Európában, sem a világ más területein. Ezért a Magyar Légierő egységei sincsenek ilyen fenyegetésnek kitéve. Viszont a proliferáció², a nemzetközi terrorizmus, a különböző nemzeti-, etnikai-, vallási konfliktusok, a tömeges méretű migráció, a különböző technikai és környezeti katasztrófák esetleges hatásai mind olyan fenyegetéseket rejtenek magukba, amelyek mind béke, mind konfliktusok időszakában veszélyeztetik az adott területen elhelyezkedő NATO fegyveres erőit, ezen belül a Magyar Légierőt is. A NATO légi bázisoknál és egységeknél az Európai Szövetséges Főparancsnokság Állandó Fegyveres Erői³ szerint háromfokozatú veszélyeztetési szintet alkalmaznak: az alacsony-, a közepes-, és a magas szintű veszélyeztetést.

Ezek alapján kerülnek meghatározásra a légi hadműveletek-, a légi- és légvédelmi eszközök sebezhetőségei, a különböző fenyegetésekből vagy konfliktusokból következő támadások esetére. Ezeknek a veszélyeztetési szinteknek a tartalmát az adott egységre konkretizálva — a helyi kockázatokat és az adott egység harcadatait figyelembe véve — a Légierő egységeinek meg kell ismerni. A veszélyek elhárítására, vagy a következmények felmérésére és felszámolására a személyi állományt fel kell készíteni, hogy mind béke időszakában, mind konfliktusok esetén biztosítva legyen a Légierő egységeinek a túlélése. Az AFS szerint: ” *Az egységek túlélőképességét jelöljük a Survive-to-Operate (STO) általános címmel. A STO biztosítja a katonai erők azon képességét, hogy megóvják és megvédjék önmagukat hagyományos és tömegpusztító fegyverek alkalmazásának körülményei között; magába foglalja az aktív védelem, passzív védelem és a harcképesség visszaszerzésének tudományágait.* ”

¹ Survive-to-Operate (STO) — egységek túlélő képessége.

² A tömegpusztító fegyverek elterjedése.

³ Allied Command Europe Forces Standards (AFS) — Európai Szövetséges Főparancsnokság Állandó Fegyveres Erői.

A KIKÉPZÉS, FELKÉSZÍTÉS ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI PROBLÉMÁI

Az AFS III. kötetében a VI. fejezet, valamint a SHAPE⁴ Harcászati Értékelés Kézikönyve /STEM⁵ / rögzíti az STO különböző területeinek követelményeit; a nyilvántartás, vezetés, tervezés okmányait és a kiképzés feladatait. *Az országok arra vannak ösztönözve, hogy a kiképzést évenként tervezzék.....a megállapított hadműveleti és végrehajtási követelmények szerint⁶*. A kiképzés, felkészítés elméleti részei a különböző NATO STANAG⁷-ekre épülnek, melyek tartalmazzák a különböző műveleti eljárásokat és technikai szabványokat. Ezen STANAG-ek nagy része nincs meg a csapatoknál. Ami megvan, abból sem folyik minden területen felkészítés, mert akikre vonatkozik — az egységek átalakítása miatt — szakképzettség hiányában nem tudnak vele mit kezdeni. Vagy például az egységek átalakítása során nem vették figyelembe többek között a STANAG 2150 „F” mellékletét, ami a Légierőre javasolt ABV szervezeteket írja elő, kikerültek az első átalakításnál a repülő egységeknél a műszaki szakbeosztások béke időben. A Légierő Vezérkar Főnöke kiadta az STO-val kapcsolatos kiadványokat (563/276-284 nyt. számú főnökségi kiadványok). Az egységek nincsenek felkészülve nagy létszámú tiszti, vagy tiszthelyettesi állomány át-, továbbképzésére. Ez a Honvédelmi Miniszter 1/2000. HM rendelete alapján a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem feladata.

JAVASLATOK

A Légierő részére 1997-től folyamatosan a ZMNE Légierő Továbbképzési Osztály (2001. júliustól Légierő Művelettámogatási Tanszék) hajtja végre a NATO STANAG-ek alapján a Légierő tiszti- és tiszthelyettesi állománya továbbképzését, NATO műveleti eljárásokra történő felkészítését. A tanszék felkészült a Légierő egységeitől kijelölésre kerülő állomány STO felkészítésére. Célszerű lenne egységenként 15—17 főt beiskoláznia tanfolyamra, melynek javasolt tematika címei és óra számai a következők:

⁴ Szövetséges Hatalmak Európai Legfelsőbb Parancsnoksága.

⁵ SHAPE Harcászati Értékelés Kézikönyve.

⁶ AFS III: kötet 1-7/a pont.

⁷ Standardisation Agreement (STANAG) — Szabványügyi Egyezmény.

STO Tanfolyam javasolt tematika címei és óraszámjai		
TEMATIKA címek	Órák száma	
	Elméleti	Gyakorlati
<i>1. BEVEZETŐ</i>	2 óra	
<i>2. STO követelmények:</i>		
— LVK követelményei a felkészítéssel, kiképzéssel és gyakorlatokkal valamint a STO-ba beosztott személyekkel szemben	2 óra	
— Általános STO követelmények és kritériumok	2 óra	
— STO okmányok	2 óra	
— STO értékelési követelmények	2 óra	
— STO kérdőív tartalma és kitöltés rendje	2 óra	2 óra
<i>3. Földi légvédelem:</i>		
— Földi légvédelem megtervezése, megszervezése a légierő STO aktív védelmén belül	3 óra	6 óra
— Földi légvédelem megtervezése, megszervezése a légierő STO passzív védelmén belül	2 óra	
<i>4. Közelbiztosítás és kiképzés:</i>		
— NATO erők elleni veszélyeztetés fokozatai	1 óra	
— Légierő aktív védelmi rendszabályai	2 óra	
— Közelbiztosítás és légvédelem földi védelem esetén		4 óra
— Repülő és légvédelmi egységek készenlétének követelményei	1 óra	
— Kiképzések és gyakorlatok tervezése	1 óra	
— Az aktív védelem állománya, jártassága és kiképzettsége	2 óra	
— Őrszemek Figyelő őrségek, gyalogos és motorizált járőrök valamint EÁP-ok tevékenysége		4 óra
— Passzív védelem	1 óra	
— Helyreállítás feladatai	1 óra	
— Légi reagáló erők feladatai	2 óra	
— STO értékelés követelményei	1 óra	
— Hadijog, hadifoglyokkal való bánásmód	1 óra	3 óra
<i>5. CIMIC:</i>		
— Civil hatóságokkal való katonai együttműködés	2 óra	
— STO értékelés követelményei		1 óra

<i>6. Műszaki támogatás:</i>		
— A földi védelem műszaki akadályrendszerei	3 óra	3 óra
— Botló jelzőrakéták, földi érzékelők, terep megvilágítás rendszere	1 óra	
— Aktív védelem tüzelőállásai, figyelőpontjai	1 óra	
— Földi védelem állandó berendezései		3 óra
— Álcázás és rejtés, fedezékek üzembenntartása	2 óra	3 óra
— Állandó berendezések	2 óra	
— PAR feladatok a helyreállításkor	1 óra	2 óra
— Speciális EOD állomány feladatai	1 óra	2 óra
— STO értékelés követelményei	1 óra	
— STO kérdőív műszaki tartalma		1 óra
— Ködképző anyagok és eszközök, álcázás végrehajtása ködösítéssel	2 óra	2 óra
<i>7. ABV védelem:</i>		
— A légiérő várható ABV veszélyforrásai	1 óra	
— ABV fegyverek és pusztító hatástényezőik	3 óra	
— ABV támadások és veszélyforrások aktivizálásának objektív és szubjektív jelei	2 óra	
— Egyéni védőeszközök, rendeltetése, felosztása, karbantartása	1 óra	
— Védőeszközök használata a MOPP különböző fokozataiban	2 óra	2 óra
— ABV védőeszközök, anyagok a STANAG 2352 előírásai szerint	2 óra	
— ABV riasztás és jelzés formái	1 óra	
— ABV figyelés, felderítés SAD mérés eljárásai	2 óra	3 óra
— ABV mentesítés	2 óra	3 óra
— ABV ellenőrző és jelentő részlegek feladatai	2 óra	3 óra
— Szennyezett területek megjelölése, ABV törzsszolgálat	1 óra	
— Óvóhely szívó-szűrők, óvóhely szolgálat	1 óra	
— Tevékenységek ABV támadás előtt, alatt és után	2 óra	3 óra 3 óra
— Szennyezettség Kontrol Terület eljárásai	3 óra	
— NBC védelmi túlélés szabványai	6 óra	6 óra
— NBC1-6, METEO jelentések felépítése, kitöltés rendje és kitöltése magyarul és angolul		6 óra
— ABV helyzetértékelés	1 óra	
— STO értékelés ABV követelményei		1 óra
— STO kérdőív ABV tartalma		

<p>8. <i>Tűzvédelem:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — STO tűzvédelem követelményei a STANAG 3712; 3861; 7048; és 3929 szerint — Repülőeszközök, technikai eszközök, személyek, fedezékek oltása — A helyreállítás tűzvédelmi feladatai — STO tűzvédelmi értékelés követelményei — STO kérdőív tűzvédelmi tartalma 	<p>8 óra</p> <p>1 óra</p> <p>1 óra</p> <p>1 óra</p>	<p>3 óra</p>
<p>9. <i>Logisztika:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Egységek (alegységek) logisztikai készletlété — EÜ. ellátás fenntartása — STO személyi biztosítása — Elsősegélynyújtás — Egészségügyi ellenintézkedések — Sérültek ellátása a helyreállítás után (STANAG 2126; 2872; 2342; 2116; 2871; 2879) — Egészségi és higiéniai állapot fenntartás — STO értékelés logisztikai követelményei — STO kérdőív logisztikai tartalma 	<p>3 óra</p> <p>1 óra</p> <p>1 óra</p> <p>1 óra</p> <p>2 óra</p> <p>3 óra</p> <p>1 óra</p> <p>1 óra</p>	<p>3 óra</p> <p>3 óra</p> <p>2 óra</p>
<p>10. <i>Vezetés, irányítás, híradás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — STO követelmények a vezetés, irányítás és híradás területén — STO vezetés, vezetési pontok az aktív védelem során — A helyreállítás irányítása — A légi reagáló erők vezetése — Rádióforgalmazás szabályai — STO értékelés követelményei — STO kérdőív tartalma (híradó) 	<p>1 óra</p> <p>1 óra</p> <p>1 óra</p> <p>1 óra</p> <p>1 óra</p> <p>1 óra</p>	<p>3 óra</p> <p>1 óra</p>
<p>11. <i>Túlélés:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Hadműveleti képességi követelmények — Aktív védelem túlélés eszközei (2436 STANAG) — Passzív védelemben a túlélés lehetőségei — A túlélés különböző helyzetekben — STO értékelés követelményei 	<p>1 óra</p> <p>1 óra</p> <p>1 óra</p> <p>1 óra</p>	<p>2 óra</p> <p>6 óra</p>
<p>12. <i>Felderítés:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Megfigyelő, éjszakai harc figyelő és felderítő eszközök a földi védelemben — Földi célok felderítése és az ellenség felderítés elleni védelme — EHC — STO értékelés és felderítési követelményei — STO kérdőív, felderítő és EHC tartalma 	<p>1 óra</p> <p>1 óra</p> <p>2 óra</p> <p>1 óra</p>	<p>1 óra</p>

<i>13. Tereptan:</i> — NATO UTM és MGRS rendszere, GPS használata	4 óra	4 óra
<i>14. Lőkiképzés:</i> — STO követelmények aktív és passzív védelemben — Lövészet végrehajtása STO követelmények szerint	2 óra 2 óra	8 óra
<i>15. Tk. Ellenőrző foglalkozás:</i> — Vizsgára történő felkészülés	6 óra	
Óra mindösszesen:	130 óra	102 óra
	232 óra	

Az állomány ismereteinek szinten tartására 2 évente STO továbbképzést lenne célszerű tartani. Ennek időtartama függne az új ismeretek, technikai eszközökben, NATO STANAG-ekben bekövetkezett változásoktól. Az STO lökészség szinten tartására évente STO löversenyeket volna célszerű rendezni a Légierő Vezérkar Főnöke által felajánlott serlegért, vagy egyéb díjakért. Az egységek túlélőképességének biztosítása minden tisztnek és tiszthelyettesnek alapvető kötelessége kell hogy legyen. A kiképzést, felkészítést a NATO követelmények teljesítésének szolgálatába célszerű állítani.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] Allied Command Europe Forces Standards 3., 6. kötet.
- [2] 563/277: SHAPE harcászati értékelés kézikönyve (STO). LEVK, 2000.
- [3] 1605/SHOPA/98: Szabványok az ACE fegyveres erői számára. SHAPE, 1998.
- [4] 563/283: AEODP-5 robbanóeszközök eltávolítása. LEVK, 2001. június 27.
- [5] NATO MAS 2370 STANAG: Rögtönzött robbanószerkezetek hatástalanításának elve. első kiadás, 1987.
- [6] NATO MAS 2389 STANAG: A kiképzett EOD állomány minimális szakmai követelményei. első kiadás, 1987.
- [7] NATO MAS 2143 STANAG: Robbanóeszközök felderítése, hatástalanítása. 4. kiadás, 1993.
- [8] NATO MAS 2377 STANAG: Az EOD eseményeket irányító vezetés. első kiadás, 1987.
- [9] NATO MAS 2079 STANAG: Mögöttes terület biztosítása és kárelhárítása. 4. kiadás, 1979.
- [10] 1100.3/SHOPA/97: Szabványok a légierő számára. AFS, 1997.
- [11] 563/284: ACE főparancsnokának 80-15. számú direktívája. ACE, 1989.
- [12] NATO MAS 2941 STANAG: Irányelvek az állandó légierő létesítményekben kollektív védelmi szerkezeteket használó légi és földi személyzet számára. 2. kiadás, 1992.
- [13] MSZ K 1133: Atom-, biológiai-, és vegyvédelmi felszerelések. 2000.
- [14] MSZ K 1133: Atom-, biológiai-, és vegyi fenyegetettség fokozatai és a kapcsolódó védekezés követelményei. 2000.
- [15] MSZ K 1122: Figyelmeztető jelzések az ABV anyagokkal szennyezett területek, felszerelések, készletek és tartalékok megjelölésére. 1999.
- [16] NATO MAS 2145 STANAG: Fegyveres erők, anyagok és felszerelések nukleáris fegyverek bevetése utáni túlélési kritériumai. 2. kiadás, 1991.
- [17] NATO MAS: 2150 STANAG: az ABV fegyverek elleni védelemben szerzett jártasság NATO szabványai. 5. kiadás, 1997.
- [18] MSZ K 1123: Katonai repülőterek tűzvédelme. 1999.